

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การขอรับใบอนุญาตในระหว่างถูกดำเนินคดี

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้มีหนังสือเพื่อขอหารือกรณีการขอใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินคดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้รับหนังสือประสานงานจากศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดว่าได้รับเรื่องหารือจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีการขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทการเลี้ยงสุกรซึ่งเคยกระทำความผิดฐานประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตมาแล้ว โดยมีคำพิพากษาให้จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ซึ่งโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ต่อมาผู้ประกอบการได้นำสัตว์เข้ามาเลี้ยงใหม่ จำนวน ๓ ครั้ง รวม ๒,๐๕๕ ตัว โดยที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแต่อย่างใด องค์การบริหารส่วนตำบลจึงได้แจ้งความร้องทุกข์กับเจ้าพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ซึ่งต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้แก่ผู้ประกอบการรายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลจึงขอหารือ ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้โดยไม่จำเป็นต้องรอผลการดำเนินคดี ใช่หรือไม่ อย่างไร

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องรอให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นก่อน จึงจะสามารถพิจารณาใบอนุญาตฯ ได้ ใช่หรือไม่ อย่างไร

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการไปแล้ว ซึ่งข้อเท็จจริงสุกรจำนวน ๒,๐๕๕ ตัว ดังกล่าว เป็นสุกรที่ได้นำมาเลี้ยงก่อนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะออกใบอนุญาตให้ จะมีผลอย่างไร และ องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดำเนินการอย่างไร

(๑) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตามมาตรา ๓๒^๒ ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องการประสงค์จะควบคุมในเขตพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปด้านสุขลักษณะในการประกอบกิจการ โดยผู้ใดจะประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๑๒๒๙ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

^๒ มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

ตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมไว้จะต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ก่อนประกอบกิจการ

๒. กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

- ประเภทที่ ๑ (๑) การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสัตว์ทุกชนิด

๔. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑

๕. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) ข้อเท็จจริง

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้ประสานไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลและได้รับข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีหนังสือเรียนเจ้าพนักงานสอบสวน เพื่อขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้ประกอบการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ผู้ประกอบการเคยกระทำความผิดในข้อหาประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยไม่ได้รับใบอนุญาตมาแล้ว และถูกพิพากษาให้จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ซึ่งโทษจำคุกให้การลงโทษไว้ มีกำหนด ๒ ปี

- องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าตรวจสอบฟาร์ม พบว่ามีการเลี้ยงสุกรจริง จำนวน ๖๘๕ ตัว แต่ไม่พบว่ามีใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงออกคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการเป็นเวลา ๑๕ วัน และให้นำสุกรเข้ามาเลี้ยงเพิ่มเติมจนกว่าจะได้รับใบอนุญาต

- ในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าตรวจสอบฟาร์มอีกครั้ง พบว่าผู้ประกอบการไม่สามารถหยุดประกอบกิจการ และได้นำสุกรเข้ามาเลี้ยงเพิ่มอีก ๒ ครั้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงแจ้งให้มารับทราบข้อกล่าวหา โดยผู้ประกอบการได้มาตามนัดหมายและยอมรับว่าได้กระทำความผิดจริง

- ในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหนังสือเรียนเจ้าพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการ

- ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้แก่ผู้ประกอบการ

(๓) ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

ข้อหาหรือ ๑ : องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอผลการดำเนินคดี ใช่หรือไม่ อย่างไร

ข้อหาหรือ ๒ : องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องรอให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถพิจารณาใบอนุญาตฯ ใช่หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น : เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องประกอบกันได้เทียบเคียงกับบันทึกตอบข้อหาหรือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เรื่องเสร็จที่ ๓๑/๒๕๖๐ มีความเห็นว่า หากราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพภายในพื้นที่แล้ว และผู้ประกอบการได้มาขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นเมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบหลักฐานเอกสารประกอบการขอใบอนุญาต และได้ดำเนินการตรวจสอบ

สถานประกอบการแล้วพิจารณาตามข้อเท็จจริงเห็นว่า สถานประกอบการได้มีการปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขด้านสุขลักษณะ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้ง หลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น หากผู้ประกอบการปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นย่อมพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้แก่ผู้ประกอบการได้ ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการจะถูกดำเนินคดีซึ่งมีความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และคดียังไม่สิ้นสุดก็ตาม เนื่องจากการพิจารณาออกใบอนุญาตเป็น คนละกรณีกับการดำเนินคดีซึ่งมีลักษณะต่างกรรมต่างวาระกัน ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติใดแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะกำหนดห้ามมิให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบการให้แก่ผู้ประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หากผู้ประกอบการรายดังกล่าวถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และคดียังไม่สิ้นสุด ดังนั้น จึงไม่สามารถนำกรณีดังกล่าวมาใช้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการได้

ข้อหาหรือ ๓ : องค์การบริหารส่วนตำบลได้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการไปแล้ว ซึ่งข้อเท็จจริง จำนวน ๒,๐๕๕ ตัว ดังกล่าว เป็นสุกรที่ได้นำมาเลี้ยงก่อนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะออกใบอนุญาตให้ จะมีผลอย่างไร และองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดำเนินการอย่างไร

ความเห็น : ตามมาตรา ๓๓^๓ กำหนดให้ผู้ประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการควบคุมในพื้นที่ซึ่งประกอบการในลักษณะที่เป็นการค้าจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนประกอบการ ดังนั้น หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าผู้ประกอบการมีการเลี้ยงสุกรซึ่งเป็นการประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประเภทที่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งกระงานกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ก่อนได้รับใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑) แจ้งให้หยุดดำเนินการ รวบรวมพยาน หลักฐาน เพื่อดำเนินการตามกระบวนการเปรียบเทียบหรือดำเนินคดีกับผู้ประกอบการ ซึ่งหากผู้ประกอบการดำเนินการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จะมีความผิดตามมาตรา ๗๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ศีรษะรายละเอียดขั้นตอนการเปรียบเทียบได้ที่ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม Standard Operating Procedure (SOP)

๒) แจ้งให้มายื่นขอรับใบอนุญาต โดยกรณีการประกอบการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องก่อนการพิจารณาออก

^๓ **มาตรา ๓๓** เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้ ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

^๔ **มาตรา ๗๑** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ใบอนุญาตตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ และ
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

